

3. Бойко С.В. Фізична підготовленість дошкільнят до навчання в умовах сучасної школи : рівні та критерії / С.В.Бойко// Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Інститут фізичного виховання і спорту. Фізична культура, спорт та здоров'я людини. Збірник наукових праць. Вип. 8;Том 1. Вінниця – 2009. – С. 94–99.
4. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок // . – [2-ге вид., перероб. та доп.]. – Суми: «Університ. книга», 2008. – 428 с.
5. Лисовский А. Ф. Оздоровление и физическое развитие детей дошкольного возраста на основе спортивно ориентированного процесса катания на горных лыжах / А. Ф. Лисовский, И. А. Решетников, О. В. Власова // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2005. – № 5. – С. 56–58.
6. Лобода В. В. Вплив занять тенісом на координаційні здібності юних спортсменів 6–8 років / В. В. Лобода, В. В. Му-лик, Л. В. Дугіна // Слобожанський науково-спортивний вісник : [наук.-теор. журн.]. – Харків : ХДАФК, 2012. – № 2. – С. 51–55.
7. Масляк И. П. Изменения уровня развития силовых способностей школьников средних классов под влиянием упражнений черлидинга / И. П. Масляк, Т. М. Бала // Слобожанський науково-спортивний вісник : [наук.-теор. журн.]. – Харків : ХДАФК, 2009. – № 3. – С. 20–23.
8. Нестеров В. М. Особливості навчання техніки гірськолижного спорту дітей 5–7 років / В. М. Нестеров, З. Д. Смирнова, В. В. Єфанова // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : [зб. наукових праць]. – Випуск 12. – Т. 2. – Вінниця, 2011. – С. 187–191.
9. Тарасова Т. А. Контроль физического состояния детей дошкольного возраста: Методические рекомендации для руководителей и педагогов ДОУ / Т. А. Тарасова. – М. : Сфера, 2006. – 176 с.
10. Теорія і методика фізичного виховання. Методика фізичного виховання різних груп населення / Під ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т.2. – 366 с.
11. Холодов Ж. К. Теория и методика физического воспитания и спорта: Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Ж. К. Холодов, В. А. Кузнецов. – М. : Изд. Центр «Академия», 2000. – 480 с.
12. Чайка Д. Вплив занять дитячим фітнесом на фізичну підготовленість дітей дошкільного віку / Дарина Чайка // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Є. Приступи. – Л., 2014. – Вип.18, т. 2. – С. 185 - 189.
13. Bala T. M. Change in the level of strength and endurance development of 5–6 grades pupils under cheerleading exercises influence / T. M. Bala // Slobozhans'kij naukovo-sportivnij visnik. – Harkiv : HDAFK, 2015. – № 3(47). – S.14–18. – dx.doi.org/10.15391/sns.v.2015-3.003

Березкіна О.О., Височина О.А.

**Полтавський нафтовий геолого-розвідувальний технікум
Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка**

МОТИВАЦІЯ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВУЗУ

На основі узагальнення теоретичних засад формування ціннісного ставлення особистості та мотивації у студентів до занять фізичною культурою обґрунтовано та апробовано педагогічні умови формування у студентів вищих навчальних закладів ціннісного ставлення та мотиваційної сфери до фізичної культури.

У статті досліджено формування мотивації студентів до рухової активності, розглянуто ставлення студентів до фізичної культури і рівня їх фізкультурно-спортивної активності, наведені шляхи формування інтересу та мотивації до занять фізичним вихованням студентів, розкрито проблему формування мотивації студентів під час занять з фізичного виховання.

Вивчення мотивів, які активізують прагнення підлітків до систематичних занять фізичною культурою і спортом є однією з важливих педагогічних проблем у фізичному вихованні, оскільки мотиви мають вирішальне значення в поведінці й стимуляції активної діяльності.

Ключові слова: фізична культура, формування мотивації, мотив, інтерес, потреби, рухова активність, процес фізичного виховання, фізичне вдосконалення, студентська молодь.

Е.А.Березкіна, О.А.Височина *Мотивация к занятиям физической культурой и спортом студентов технического вуза.* На основе обобщения теоретических принципов формирования ценностного отношения личности и мотивации у студентов к занятиям физической культурой обоснованно и апробировано педагогические условия формирования у студентов высших учебных заведений ценностного отношения и мотивационной сферы к физической культуре.

Ключевые слова: физическая культура, формирование мотивации, мотив, интерес, потребности, двигательная активность, процесс физического воспитания, физическое совершенствование, студенческая молодежь.

E.A.Berezkina, O.A.Vysochina *Motivation to employments by a physical culture and sport of students of technical institute of higher.* On the basis of generalization of theoretical principles of forming of the valued relation of personality and motivation for students to engaged in a physical culture grounded and approved pedagogical terms of forming for the students of higher educational establishments of the valued relation and motivational sphere to the physical culture.

In the article of the forming of motivation of students to motive activity, attitude of students is considered toward a physical culture and level them athletic-sporting activity, aiming ways of forming of interest and motivation to engaged in physical education of students, the problem of forming of motivation of students is exposed during employments from physical education.

Study of reasons which activate aspiring of teenagers to systematic engaged in a physical culture and sport is one of important pedagogical problems in physical education, as reasons have a decision value in a conduct and stimulation of active activity.

Keywords: physical culture, forming of motivation, reason, interest, necessities, motive activity, process of physical education, physical perfection, student young people.

Постановка проблеми та її зв'язок з іншими науковими та практичними завданнями. Фізична культура студентів являє собою невід'ємну складову частину вищої гуманітарної освіти. Вона є якісною мірою, яка узагальнює комплексний вплив різноманітних форм, засобів та методів на особистість майбутнього фахівця в процесі формування його професійної компетенції. Матеріалізованим результатом цього процесу є рівень індивідуальної фізичної культури кожного студента, його духовність, рівень розвитку професійно значущих здібностей. На нашу думку, велике значення для вирішення зазначеного аспекту діяльності має мотивація. Мотивація є основою активного, наполегливого, позитивного ставлення до фізкультурної та спортивної діяльності. Створення належної мотивації до здорового способу життя дозволяє ефективно управляти діяльністю студентів, підвищує їх відповідальність і дисциплінованість, активність і самостійність у процесі оволодіння вміннями і навичками індивідуальних занять фізичними вправами, дає позитивні передумови для ведення здорового способу життя. Оскільки здоров'я і навчання студентів взаємопов'язані і взаємозумовлені, то важливо підтримати інтерес і позитивне мотиваційно-ціннісне відношення до фізичної культури, сформувати потребу в регулярних самостійних заняттях фізичними вправами, у фізичному самовдосконаленні [2, с.33-35].

В сучасних умовах проблема розвитку мотивів і потреб людини є однією з найбільш актуальних в психології мотивації. Це визначається як вітчизняними, так і закордонними дослідженнями. Важливість цієї проблеми не підлягає сумніву, оскільки питання про розвиток мотивів та потреб тісно пов'язана з питанням про розвиток особистості в цілому [5, с.22].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі розвитку суспільства фізична культура є одним із важливих факторів у формуванні, зміцненні й збереженні здоров'я людини. Метою фізичного виховання у виші є формування фізичної культури студента і здатність реалізувати її в соціально-професійній, фізкультурно-спортивній діяльності та у родині. Заняття спортом і фізичною культурою є формою самовираження і самоствердження студента, визначаючи його спосіб життя, загальнокультурні та соціально значимі пріоритети. Наше завдання визначити ці пріоритети, які б допомогли залучити студентство до занять фізичною культурою і спортом у ВНЗ [1, с.41-60].

Проблема забезпечення позитивного впливу занять фізичною культурою та спортом на сьогодні є безперечно актуальною через ускладнення процесу формування здорового способу життя, що, у свою чергу, спричиняє значне погіршення психічного і фізичного здоров'я, особливо молодих людей. В умовах гуманізації освіти в Україні створюються сприятливі умови для розвитку особистості, задоволення її потреб та інтересів. У зв'язку з цим впровадження вимог системи виховання щодо здорового способу життя залежить не лише від бажання й здібностей молоді, а й від створення мотивації для занять фізичною культурою.

Аналіз сучасної науково-педагогічної літератури свідчить про відсутність педагогічних умов реалізації мотиваційного підходу до організації процесу фізичного виховання у виші. Дослідження цієї проблеми дозволило визначити організаційно-педагогічні умови формування мотивації студентів до регулярних занять фізичною культурою: зовнішні умови, створені особливим освітнім середовищем, які забезпечують цей процес, та внутрішні, зумовлені власним потенціалом студента [6, с.17-21].

Мета статті – виявити фактори які спонукають до систематичних занять фізичними вправами з урахуванням мотиваційного стану студентів.

Завдання дослідження:

1) виявити фактори та причини формування мотивації студентів у процесі фізичного виховання за даними літератури;

2) з'ясувати мотиви та інтереси студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система фізичного виховання у вищих навчальних закладах повинна сприяти формуванню особистої фізичної культури, виступати як умова і передумова ефективної учбово-професійної діяльності, як показник професійної культури майбутнього спеціаліста, і як ціль саморозвитку та самовдосконалення. Ефективність фізичного виховання суттєво підвищується, якщо розробити алгоритм залучення студентів до регулярних занять фізичною культурою та спортом в теперішніх соціально – економічних умовах. Важливо виявити, що необхідно зробити, щоб виробити на різних етапах становлення особистості необхідність займатися фізичними вправами та спортом все життя. Природно, що мотивація залучення студентів до занять фізичними вправами та спортом відіграє першочергову роль [8, с.23-28].

Для з'ясування мотивації студентів у сфері фізичного виховання і визначення шляхів її формування необхідно встановити ті спонукання, якими керується молодь в своїх учинках, бажаннях у процесі навчальної і позакласної діяльності. Мотиваційна сфера завжди складається з ряду спонукувань: ідеалів і ціннісних орієнтацій, потреб, мотивів, цілей, інтересів та ін. Ці спонукання виконують різну роль у загальній картині мотивації, на різних етапах вікового розвитку здобувають то більше, то менше значення, тому знання їх допоможуть викладачу диференційовано впливати на мотивацію студентів до фізичного самовдосконалення. Один з напрямків сучасної «Концепції фізичного виховання» направлений на те, щоб домогтися більш високих результатів фізичної підготовленості на основі реалізації принципово нових підходів, засобів, технологій, де головним є не процедура натаскування на руховий результат, а складна і кропітка робота з формування щиро зацікавленого відношення до процесу самовдосконалення, створення умов для оволодіння способами удосконалювання своєї особистості. Завдання полягає в тому, щоб зробити активну рухову діяльність більш осмисленою, цілеспрямованою,

найбільшою мірою відповідною індивідуальним особливостям кожного, хто займається. Необхідно акцентувати увагу на елементах, які покликані сприяти ефективному формуванню у студентів грамотного відношення до себе, свого тіла, сприяти формуванню потребно-мотиваційної сфери, усвідомленню необхідності зміцнення здоров'я, ведення здорового способу життя, фізичного удосконалення [7, с.203-208].

На наш погляд, однією з найбільш важливих педагогічних умов забезпечення успішного оволодіння знаннями і формування умінь є внутрішня позитивна мотивація до навчання. Виявлено, що висока позитивна мотивація може відігравати роль фактора, що компенсує недостатність високих здібностей, однак у зворотному напрямку цей фактор не спрацьовує – ніякий високий рівень здібностей не може компенсувати відсутність навчальної мотивації або низький її прояв, тобто не може допомогти досягненню значних успіхів у навчанні. Тому одним із шляхів підвищення ефективності завдань фізкультурно-оздоровчої діяльності в системі вищої освіти є формування позитивної мотивації до занять фізичною культурою, яка включає всі види спонукань: мотиви, інтереси, прагнення, мету, установки й ідеали, виділяючи мотив як усвідомлене або мало усвідомлене спонукання до діяльності. Звідси, формування фізичної культури особистості розглядається нами як процес цілеспрямованої, організованої за допомогою спеціальних методів, різноманітних засобів і форм, активної взаємодії викладача і студентів, що, при провідній ролі викладача, забезпечує повноцінне засвоєння знань, формування умінь і навичок розвитку розумових, фізичних сил і творчих здібностей особистості студента [9, с.74-77].

Необхідно зазначити, що у переважній більшості студентів немає інтересу до занять фізичним вихованням. Основна причина цього – відсутність диференційованого підходу до характерних вправ і навантажень, які пропонують студенту. Відсутнє також необхідне стимулювання до занять фізичною культурою і ППФП. Розмови про те, що заняття фізичною культурою корисні для здоров'я, мають абстрактний характер у зв'язку з відсутністю конкретних (об'єктивних) критеріїв, які використовуються на заняттях, а також через теоретичну невідповідність студентів.

Стимули надають процесу фізичного виховання дієвої спрямованість та суб'єктивно значущої позитивності. Перш за все потрібно стимулювати активність студентів до свідомої, особистісно-значущої фізкультурної діяльності. Одним з головних завдань процесу стимулювання є активізація фізкультурного інтересу. Розв'язання даної проблеми поєднано з двома головними завданнями при підготовці студентів до професійної діяльності та організації самостійного життя: по-перше, сприяти найбільш повноцінному відображенню й розкриттю у свідомості студентів значення фізкультурної діяльності; по-друге, на цій основі спонукати та підтримувати відповідне ставлення до всіх структурних компонентів фізкультурної діяльності, яке було б наповнене готовністю самостійно здобувати інформацію, вільно оперувати набутими фізкультурними знаннями, реалізовувати уміння та навички у практичній діяльності. Розв'язання цих завдань у значній мірі забезпечує поєднання розвитку й навчання, показником та однією з форм відображення якого є фізкультурний інтерес [10, с.15-17].

Теоретичне узагальнення аналізу літературних даних та анкетування, проведене нами з питань особистісно-мотиваційних аспектів стосовно задоволеності фізкультурно-спортивною діяльністю студентів Полтавського нафтового геолого-розвідувального технікуму Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка, визначило основні тенденції в розвитку і пріоритети фізкультурно-спортивної підготовки університетської молоді.

Нами було проаналізовано 231 анкети, що склало 15% від загального числа респондентів. Однією з найважливіших умов їх інтересу та мотивації до занять фізичними вправами, було визначено наявність ресурсу вільного часу для занять фізичною культурою і спортом. Дефіцит вільного часу є одним з несприятливих чинників на шляху залучення студентів до занять фізичною культурою і спортом, як варіанту активного дозвілля.

Аналіз отриманих даних показує, що 27% студентів має в своєму розпорядженні одну годину вільного часу в тиждень, ще 31% – від двох до трьох годин і 42% – від чотирьох до п'яти годин. Ці показники дають можливість, з достатньою часткою умовності, розділити студентів, що брали участь в анкетуванні, на три типологічні групи по відношенню до цінностей фізичної культури.

1. Студенти, що не проявляють фізкультурно-спортивної активності, ведуть малорухливий спосіб життя (до 1 години на тиждень);

2. Студенти, залучені до регулярних занять фізичною культурою і спортом (2–3 години на тиждень);

3. Студенти, що активно займаються фізкультурно-спортивною діяльністю (4–5 годин на тиждень).

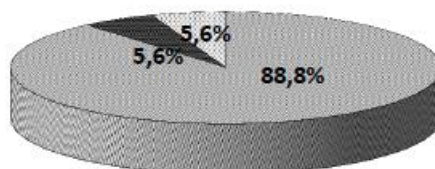
Про ефективність фізкультурно-спортивної діяльності вузу ми судили на підставі відповідей студентів на питання про пріоритетність вибору форм рухової активності в контексті окремих видів спорту.

Опитування показало, що 23,2% студентів, що не володіють достатньою руховою активністю, не бажають надалі займатися будь-яким видом фізичних вправ; і лише у 15,2 %, відповідно, визначається позитивна тенденція підвищення інтересу до занять будь-яким видом спорту.

У зв'язку з цим, нами було визначено способи попередження даної ситуації; було посилено роботу по залученню студентів до занять фізичною культурою і спортом через агітаційні заходи і пропагандистську роботу: інформаційні стенди, висвітлення спортивно-масової роботи на сайті вузу, залучення студентів до спортивних секцій через тренерську і волонтерську роботу.

Аналіз відповідей на питання «Що, по-вашому, дають заняття фізичною культурою і спортом?», студенти вбачають в наступному – 40% опитаних студентів вважають, що заняття фізичною культурою і спортом покращують здоров'я; 37,6% - що підвищують рівень фізичної підготовленості; 14,4% опитаних студентів – що заняття фізичною культурою і спортом знімають розумову і нервову напругу, 5,6% опитаних студентів на поставлене питання відповіли невизначено, або не відповіли нічого; а 2,4% студентів вважають, що заняття фізичною культурою і спортом не дають нічого.

На питання, чи «Приносять Вам задоволення заняття фізичною культурою і спортом?» – 88,8% опитаних студентів відповіли позитивно, 5,6% – з відповіддю не визначилися, і лише 5,6% відповіли негативно

Вивчення аналізу проблеми позитивного ставлення студентів до цінностей фізичної культури показує, що воно визначається як внутрішня позиція в оцінці навколишньої дійсності, іншої людини, самого себе, як специфічна форма психічного відображення дійсності. До чинників, що впливають на формування позитивного ставлення до фізичної культури студентів належать педагогічні, коли на заняттях з фізичного виховання здійснюється професійно-прикладна фізична підготовка студентів з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності, а також включення у педагогічний процес організаційних, процесуальних й інтеграційних методів. Психолого-педагогічні чинники сприяють спрямуванню особистості студентів на позитивне ставлення до дисципліни «Фізичне виховання» та осмислення цінностей фізичної культури через мотиви суспільного й особистісного характеру. Соціально-педагогічні чинники спрямовують ціннісні орієнтації навчального закладу, його професорсько- викладацький склад на особистісно розвиваюче навчання студентів і входження дисципліни «Фізичне виховання» до навчального плану професійної підготовки майбутніх фахівців різних спеціальностей. Соціальні чинники сприяють престижності занять фізичною культурою, спортом та створюють умови для здорової життєдіяльності студентів [12, с.158-165].

Визначаючи сучасні підходи, які впливають на формування позитивного ставлення студентів до цінностей фізичної культури, ми виділили наступні:

- особистісно-духовні, які характеризували ціннісні орієнтації студентів на фізичну культуру і ступінь їх реалізації у процесі навчальної діяльності, задоволеність цим процесом;
- організаційно-методичні підходи були спрямовані на оволодіння операційними знаннями й уміннями, якими забезпечується вирішення завдань, що стоять перед фізичною культурою;
- матеріальні передбачали естетичні й санітарно-гігієнічні умови занять, зручний розклад занять, наявність відповідного інвентарю, спортивної екіпіровки й умов побуту [11, с.45-53].

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Таким чином, розглянувши сучасні підходи прилучення студентської молоді до цінностей фізичної культури, можна констатувати, що на сьогодні це питання залишається надзвичайно актуальним для фізичного виховання у вищих навчальних закладах. На жаль, студенти більшості вищих навчальних закладів займаються фізичними вправами лише на обов'язкових заняттях один раз на тиждень. Зрозуміло, що при такому стані сформувати фізичну культуру студентів вкрай важко. Тому у фізичному вихованні студентів актуальною і маловивченою проблемою залишається процес прилучення молоді до цінностей фізичної культури.

Перспективами подальших досліджень є пошук шляхів інтенсифікації навчання фізичному вихованню студентів технічних ВНЗ.

Література.

1. Алексеев М.И. Мотивы учебной деятельности студентов / М.И.Алексеев //Проблемы высшей школы: Респ. научн. мет. сб. Психолого-педагогические аспекты высшего образования. – К.: Высшая школа, 1990. – Вып. 16. – С. 41-80.
2. Виленский М.Я. Потребность в физическом совершенствовании и основы методики её формирования у студентов /М.Я.Виленский, А.П.Внуков //Теория и практика физической культуры. – 1983. – № 5. – С. 33-35.
3. Динаміка інтересів, мотивацій та свідомого ставлення студентів до фізичного виховання /С.Костюк, П.Постовий, Л.Стайкіна та ін. //Студентський фізкультурно-спортивний рух в Україні на порозі ХХІ століття: національно-історичні, соціально-економічні, оздоровчо-профілактичні аспекти відродження : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. – К., 1998. – С. 36–37.
4. Захаріна Є.А. Формування мотивації до рухової активності у процесі фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів : автореф. дис... канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02 /Є.А.Захаріна; Нац. ун-т фіз. вих. і спорту України. – К., 2008. – 21 с.
5. Петровский В.В. Особисті потреби і мотивація як один із факторів, що визначає направленість занять фізичними вправами /В.В.Петровский, Т.Ю.Круцевич – Світоч, 1997. – №4. – С.22.
6. Пономаренко Л.А. Формування позитивних навчальних мотивів студента в умовах соціально-психологічної адаптації до навчання у вищому навчальному закладі /Л.А.Пономаренко //Теоретичні і прикладні проблеми психології: збірник наукових праць СНУ ім. В. Даля. – 2006. – № 4 (15). – 138 с.
7. Ребрина А. Проблема виховання у студентів вищого технічного закладу освіти позитивного ставлення до фізичного виховання /А.Ребрина // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2003. – Вип., т. 2. – С. 205–208.
8. Щербаков В.Г. Физическая культура в структуре профессионального образования /В.Г.Щербаков //Физическая культура как вид культуры: межвузовский сб. науч. тр. – Воронеж: Воронежский гос. пед. ун-т, 2003. – С. 23-28.
9. Ross J.G., Pate R.R., Lohman T.O., Christenson G.M. Change in the body composition of children // Journal of Physical Education, Recreation and Dance, 1987. – p.58, 74-77.
10. Sondan S., Evenett P. Physical Education Objective Expressed as Needs by Florida State University students // Joper. – 1981. – №5. – p.15-17.
11. Turchina N. I. Suchasni osoblivosti pedagogichnogo protsesu flzichnogo vihovannya studentiv vischih navchalnih

zakladiv tehnlchnogo profillyu I rekomendatsiyi schodo yogo vdoskonalennya / N. I. Turchina // Zdoroviy sposlb zhittyia: zb. nauk. st. – Lvlv : LDUFK, 2007. – № 22. – S. 45–53.

12. Terentieva N. The teaching activity in the second part of XX – at the beginning XXI century: vectorial directions /N.Terentieva //VYZNAM L'UDSKEHO POTENCIALU V REGIO-NALNOM ROZVOJI. – 3. rocnik / Zbornik vedeckych prac z medzinarodnej vedeckej konferencie 22– 23.11.2013. Podhajska, Slovensko. – С. 158-165.

Босько В. М.
Сумський державний університет

ДИНАМІКА ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІКИ ПЛАВАННЯ КРОЛЕМ НА ГРУДЯХ ТА НА СПИНІ ДІТЕЙ З НАСЛІДКАМИ ДЦП ПІД ВПЛИВОМ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПЛАВАННЮ

У статті представлена проблема технічної підготовки плавців з наслідками ДЦП, а саме визначення ефективності техніки плавання. З метою експериментальної перевірки технології початкового навчання плаванню дітей з наслідками ДЦП нами визначається коефіцієнт ефективності техніки (КЕТ) плавання дітей контрольної та експериментальної груп. Достовірні відмінності між значеннями даного показника обох груп дітей підтверджують доцільність запровадження авторської технології початкового навчання плаванню кролем на грудях та кролем на спині дітей з наслідками ДЦП.

Ключові слова: технічна підготовка, діти з наслідками ДЦП, коефіцієнт ефективності техніки плавання.

Босько В.Н. Динамика эффективности техники плавания кролем на груди и на спине детей с последствиями ДЦП под влиянием технологии обучения плаванию. В статье представлена проблема технической подготовки пловцов с последствиями ДЦП, а именно определения эффективности техники плавания. С целью экспериментальной проверки технологии начального обучения плаванию детей с последствиями ДЦП нами определялся коэффициент эффективности техники (КЭТ) плавания детей контрольной и экспериментальной групп. Достоверные различия между значениями данного показателя обеих групп детей подтверждают целесообразность введения авторской технологии начального обучения плаванию кролем на груди и кролем на спине детей с последствиями ДЦП.

Ключевые слова: техническая подготовка, дети с последствиями ДЦП, коэффициент эффективности техники плавания.

Bosko V.M. Dynamics of the efficiency of the technique of swimming by the front crawl stroke and backstroke of children with cerebral palsy under the influence of the technology of swimming training. The article presents the problem of technical training of swimmers with cerebral palsy: determination of the effectiveness of swimming techniques. For the purpose of experimental verification of the technology of initial swimming training for children with cerebral palsy we determined the coefficient of efficiency of the technique (CET) of swimming for the children of the control and experimental groups.

The method of determining the CET is as follows: 1) the geometric step of the swimmer is determined (four times the length of one arm from the acromial appendix of the scapula to the midpoint of the middle finger) 2) the actual step of the swimmer is determined. The coefficient of efficiency of the technology is defined as the percentage of the actual step to geometric step of the swimmer.

It is determined that the coefficient of effectiveness of swimming technique by the front crawl stroke in the experimental group is significantly higher than that of control group children, the difference in overall group is 20%. The value of the coefficient of efficiency of the technique of swimming by the front crawl stroke of children of the experimental group is closer to the indicators of qualified swimmers. It was established that the coefficient of efficiency of the swimming technique by the backstroke in the experimental group is $44.10 \pm 7.29\%$, which is significantly higher than the corresponding indicator of children of the control group, which in turn is $33.41 \pm 6.41\%$, in total on group difference is 24%.

Reliable differences between the values of the determined indicators of both groups of children after the experiment shows the effectiveness of the author's technology of initial training for swimming by the front crawl stroke and backstroke of children with cerebral palsy.

Keywords: technical training, children with cerebral palsy, coefficient of efficiency of swimming technique.

Постановка проблеми. У зв'язку зі зростаючою конкуренцією на Паралімпійських іграх досягти високих спортивних результатів плавцям не можливо без вдосконалення технічної майстерності. Провідними тренерами здійснюється пошук нових сучасних методик навчання та вдосконалення техніки рухів на різних етапах багаторічної підготовки, які збільшують можливість досягнення високих спортивних результатів. Не є виключенням й етап початкової підготовки, оскільки цей етап є одним із основних у процесі оволодіння техніки рухів плавців з обмеженими фізичними можливостями.

Технічна підготовка людей з обмеженими можливостями має свої особливості, вона ускладнюється наявними руховими та психічними порушеннями. Технічну підготовку плавців-паралімпійців досліджувала достатня кількість як зарубіжних [11; 12; 13; 14; 15], так і вітчизняних науковців [7; 9]. Проте проблема навчання техніки плавання кролем на грудях і кролем на спині дітей з наслідками дитячого церебрального паралічу (ДЦП) на початковому етапі спортивної підготовки залишається не вирішеною. Спостерігається суперечність між стрімким розвитком спортивного плавання і відсутністю описаних сучасних методик технічної підготовки спортсменів з наслідками ДЦП на початковому етапі. Контроль техніки плавання є особливо важливим фактором у процесі підготовки таких спортсменів. У зв'язку з теоретичною та практичною значущістю зазначеної суперечності й необхідністю її вирішення постає актуальна проблема визначення ефективності техніки плавання юних спортсменів з наслідками ДЦП на початковому етапі. Тому вирішенню цієї актуальної